

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 30 April, 1768.

Min Herre!

Lemna mig benäget åter rum i Er Spion,
 til ödmjukt försvar af mine K. Medbor-
 gares fri- och rättighet, at närmare, än hwad
 Herr Författaren til swaret i Smittiska Ny-
 heterna förleden wecka, uttrade, så weta hwar-
 isfrån den lagen förskrifwer sig, som påbjuder
 förwillada kreaturs nedskjutande, m. m. För-
 blifwer m. m.

Jag ser at Herr Författaren tänkte stilla
 mit bekymmer, som han tycker wara onö-
 digt. Jag tackar ödmjukeligen för wälme-
 ningen: nekar ock icke til bekymret; ty, we
 den Swensk, som är känslös, så länge han står
 i owisshet om des Landsmän lagligen hanteras,
 eller ei! Så wida war mit bekymmer i före-
 warande sak icke onödigt. Jag ser det ock
 gerna, på et lagligt sätt, stilladt; men förlåt
 mig,

S

mig, m. H. at jag tycker det swar jag fick i Nyheterna, är mer upprörande än stillande.

Til saken. Jag förstår wäl Latinska ruden: nulla regula juris &c., men ej hwad den afgör i förevarande twist. Publicationen i Nyheterna N:o 15 gör aldeles intet undantag. Där nämnes tydeligen större och mindre boskaps-*creatur*, ej allenast swin (som hwilka här ej twistas) utan ock hästar, kor och andra *creatur*, alla skola, på de fridlyste ställen, utan skonsmål (det menar jag heter ock på latin: sine exceptione) ihjålskjutas. Här jag ock fråga: hwem skal dömma om, när denna lagen, efter m. H. mening, ledo undantag? Måne Guarnisons-wakterna, hwilka Publicationen säger fadt ordres, at utan skonsmål skjuta ned? Under denna domstol har jag intet sedt Rikets Lagar hänskjuta någon Borgares egendom. Eller är meningen, at man skal wänta med creaturets arquebuserande, tills wederbörlig domstol först ransakat hwad lindrande undantag kan göras? M. H. tackes gunstigt underråta mig och allmänheten.

Min Herre förklarar för en djerk okunnighet, at mistro Konungens Besätthawande, at intet grunda deras förbud på Lag och Förordningar. Utan at ransaka om det är okunnighetens egenkap, at wara djerk, (emedan den twärtom gerna altid är slafwist och kryppande, som både Regenter och Ämbets-män i despotiska Regeringar wäl

wäl förstå, hwilkas regula juris är: Häll
folket i mörker och okunnighet, så låter det sig,
som såhopen, blindt ledas): så tåktes m. H.
allenast litet se på en wår oryggeliga grundlag,
eller Skrif- och Tryck-frihets Förordningen,
hwilken gifwer åtwen den ringaste frie under-
sätare lof at beskedeligen fråga efter, ja, ock i
offenteligt tryck ransaka, huru hwar och en
större eller mindre af Lagstipande Magten
grundar sin Lagstipning på Lag och rätt.
Gud wälsigne wår nådige Konung så wist!
som icke Han sjelf en gång wil anse för last-
bar djerfhet, när okunnigheten, i förströkan
på Hans Höga nåd och mildhet, anhåller om
uplysning från Hans egen Rådskammare,
samt dårdöfwer, också i offentligt tryck, underdå-
nigt yttrar sin fria mening. Samma Lag är
ock för alle högre och lägre Ambets-män.
I kraft af den samma har ock jag, under öd-
mjukaste wördnad för Konungens Befälhaf-
wande i Göteborg, yttradt min okunnighet
om lagligheten af den ofta-nämnde Publica-
tionen, i hopp at sielfwa Högsta Öfwerhetens
Förordnande, hwarpå Publicationen läter
wara grundad, måtte antingen in extenso
göras kunnig (ty sörre förbinder ingen Lag),
eller åtminstone, efter bruket i Befälhafswan-
des kundgörelsen, citeras

Hwad Herr Författaren vidare widlöf-
tigt skrifwer om wäldsammas remeders nytta,
at twinga illwillige, hårde och obändige män

niskfor (här lär wäl menas Götheborgs Inwånare, hvilka Publicationen angår) til hörsamhet; samt widare, huru ohangs Kreaturs egare, om de gå på fyra fötter (är wäl något owanligt, så bland Götheborgare, som andra människor; men kan dock lätt ske, antingen af hastig åkommen sjukdom, rus eller leklytnad), skulle wäl förtjena at nedskutas, för det de, emot bud, risquerade oskyldiga Kreatur m. m. Allt detta må anses såsom i en förhastad öfver-
 ilning skrifwet: ty jag tror wäl aldrig, at m. H. allwarligen är så folk-ilsken och blodtorstig. Skulle så warå, såsom af et alt för hetligt choleriskt temperament; så wär jag m. H. (som jag dock tror wid stillare sinne tänker mera människo-ömt), at aldrig befatta sig med domare saker, minst påtaga sig någon Riksdagsmans slyta, där både felande och lydiga medborgares medfart och rättigheter warsamt och människo-ömt böra hanteras.

Sluteligen tackar jag wödsamligen för anvisningen til Högwalten, at där så tydligt gäres begrep om grunden til den nu undersökta Publicationen. Det är wäl möjligt at jag kunde så så. Men så wida min Herre försäkrar, at Publicationen är på Lag och Förordningar grundad; så ser jag intet hwarföre samma Lag må ej också på Predikestolar och i Beckoffriester kundgöras, emedan den ej angår mig allena, utan en hel meninghet, hwilken Sverige (där Gudi lof! ingen militäriske
 Rege

Regerings = form år) ej är förbunden höra sig
Lagar föreläjas i Högskolans.

Kyrko = tidningar.

I Domkyrko = Församlingen födde 3 Gossar
och 2 Flickobarn. Dödde Gymnasii = Bok-
tryckaren Herr Immanuel Smitts hustru Anna
Catharina Hencke, 53 år, af tårande sjukdom:
Drängen Olof Olofsson, 36 år, af feber:
Drvinnspersonen Brita Swensdotter, 30 år,
af lungfot: Sunnebindaren Måster Lars Sund-
berg, 45 år, af feber: och 5 barn af koppor
och slag.

Från den 30 Augusti förledit år, til April
månads slut äro uti Domkyrko = Församlin-
gen dödde af koppor 126 barn.

I Tyfka Församlingen död Herr Theodor
Linde, Bokhållare, Skrif- och Räkne-
Mästare wid Tyfka Scholan härstädes; han
tjente förut i Lybeck öfwer 20 år, men här
i staden 18.

I Kronhus = Församlingen födde 2 barn.
Wigde Soldaten Peter Blomberg och Pi-
gan Brita Forsdahl. Dödde Handtlångaren
Peter Rodig, 45 år, af tårande sjukdom:
Soldaten Ewen Sundberg, 48 år, af het-
sig feber: Afstedade Soldaten Börge Dahl-
lund, 60 år, af lungfot: Pigan Lena Skreng-
berg, 25 år, af tårande sjukdom.

Framkommer til Catechisimi-Förhör: Måndagen Wallgatans Note. Tisdagen Kongsgatans Note. Onsdagen Kyrkogatans Note. Torsdagen Drottningegatans Note.

Nästkommande Bönedag eller den 6 instundande Maji kommer den wanliga Collecten til Herrar Collegerne uti Cathedral Scholan at ihopsamlas. Et uplyst och hederligt Borgerskap är ej uti okunnighet om desse trågne Arbetares ringa wilkor, och at det ej förgätet dem årkännes med all wördnad och tacksamhet.

Kundgöresser.

Näst förliden Tisdags, eller den 26 densnes, höls här i Staden, för andra gången Rådmanzwahl, til besättjande af den genom Rådman Mellenbergs död ledig wordna sysslan. Stadens Borgerskap ytrade sit förtroende på följande sätt: Handelsmannen Herr Eric Kullman fick 140 röster, Kåmnären Herr Eric Engander 35, och Handelsmannen Herr Hammarberg 12 at förtiga flere, som blifwet voterade.

Som den lediga Handels- Fiscals sysslan med första kommer at återbesättjas; så war der sådant härigenom almänneligen Kundgjordt, på det de som kunna finna sig hoga de för samma syssa, må hafwa tilfälle, at sig därtill hos Handels- Societeten behörigen anmäla.

Hus Bokhandl. H. J. G. Lange finnes andre delen

delen af Jägmästaren Badströms samman-
 sättning om upror m. m. til köps. Esven
 emottages pränumerations sedlar på tredje de-
 len af samma werk. Jämrval finnes på
 bemänte ställe nyare exemplar af Biskop Si-
 renii Engelska och Swenska Lexicon.

Til talu utbjudes en qwarn, i Mölndals-
 ström belägen, af tvåanne par stenar, Lars
 Oloffsons qwarn kallad, tillika med äbygna-
 den därwid, som består af en manhusbyggning
 af tvåanne wåningar och tegeltak: här äro 3
 öfwer- och 3 under-rum, samt wind, en mäs-
 rad källare, och förstuga. Esven är här nö-
 dig stall, fähus och lada förutan et ganska be-
 quämligt bryggshus, bygd öfwer det rimman-
 de watnet, warandes i det samma en inmurad
 brännwinspanna af 25 spänners storlek, och
 med löst bröst försedd at den öfwen kan tjena
 til bryggnig. Den som samma egendom
 ästundar, annåle sig hos Herr Past. Swar-
 ten på Dofsa, där priset nämnes.

Den 4 nästkommande Julii börjas Brunns-
 drifningen wid den, straxt utom Staden
 Palmstad belägna furbrunnen, hwilket til de-
 ras tjänst förkunnas som, til äfventyrs, här
 och från andra orter, äro hogade at besöka
 detta hälsowatnet.

Bagaren Måster Anders Apelberg har
 flyttadt til Nya Hwärfwet, och där nu emot-
 tager, samt i ordning ställer et Bageri, från
 hwilket han tilbjuder sig at förse hwar och en
 som

som honom tåckes anlita med hwad slags bröd som påfordras, hwilket i synnerhet til Hwårswens, Masthuggets ic. underrättelse härmed kundgöres.

I Stråddaren Fiedlers hus fins et konststycke som föreställer et öppet tempel, hwari Ewigheten, under en quinnas skapnad, står och håller Konung Gustaf Adolphs portrait och har wid sina fötter en Handels-Genius wid templets colonner föreställas Gudsfruktan, Rättvisan, Måttligheten och Förståtigheten: på templets bågar synes arbeten en Mosaique, hwilka betekna högstbemålte Konungs fyra hufwuds-batailler, och wid hwardera templets hörn, ser man, under fruntimmers liknelser, de emot honom frigaande fyra Magter. Egaren som på detta stycke använt både tid och kostnad, och som hållt säge at han fick någon wis föpare, ärbjuder, at upwisa det emot en, efter personernes wärde jämliad frivillig afgift.

Om någon skulle ha at fordra eller wara skyldig til afwidne Tull-Inspectoren H. Jonas Berggrens Stårbhus behagade sig annåla inom otta dagar hwar efter bo-sifte genast kommer at ske.

Nästkommande Onsdag blifwer Bol-Auction på Gymnasium.

Hos H. Hans Jac. Beckman finnas nyligen inkomna citroner och några appelsiner til köps.

Frisst och god ost samt fina helgryn som nyligen ankommit från Amsterdamb, finnes til köps hos Gust. B. Santeson.